

PROKURORŲ ETIKOS KOMISIJA

IŠVADA DĖL <...> PROKURORO <...> VEIKSMŲ

2026 m. balandžio 29 d. Nr. 1.6.-11
Vilnius

Prokurorų etikos komisija (toliau – Komisija) 2026 m. kovo 31 d. Generalinėje prokuratūroje vykusio posėdžio metu, dalyvaujant Komisijos nariui, atliekančiam Komisijos pirmininko funkcijas, Liutaurui Rudzevičiui, Komisijos nariams Mantui Jurkėnui, Rokui Uscilai ir Virginijai Vigelienei, sekretoriaujant Agnei Pranckevičiūtei, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos generalinės prokurorės Nidos Grunskienės 2025 m. gruodžio 19 d. kreipimąsi dėl <...> prokuroro <...> galimai neetiško elgesio,

n u s t a t ė:

Generalinė prokurorė kreipėsi į Komisiją dėl prokuroro <...> galimai padaryto Lietuvos Respublikos prokurorų etikos kodekso¹ (toliau – Kodeksas) pažeidimo ir nurodė, kad prokuroras <...> galimai:

1. Nepagrįstai ir neteisėtai naudojos prokuroro neliečiamumu, atsisakydamas vykdyti teisėtus policijos pareigūnų reikalavimus patikrinimo metu. Nustatyta, kad 2025 m. lapkričio 18 d. apie 23.00 val. <...>, vykdant prevencinę priemonę RUVS Nr. RUVS266850, jis atsisakė išlipti iš transporto priemonės, atidaryti automobilio <...> bagažinę ir pateikti apžiūrai medžioklėje naudotus ginklus, nors policijos pareigūnai turėjo objektyvų ir teisėtą pagrindą atlikti tokį patikrinimą.

2. Tyčia vilkino policijos pareigūnų atliekamą patikrinimą ir trukdė jiems vykdyti tarnybines funkcijas, prisidengdamas tariamu prokuroro imunitetu. Vidaus tyrimo metu nustatyta, kad nuo transporto priemonės sustabdymo iki patikrinimo, kuris truko apie 1 val. 30 min., pabaigos prokuroras nuosekliai atsisakė bendradarbiauti, nevykdė teisėtų nurodymų ir tik po ilgo delsimo iš dalies pateikė reikalaujamą informaciją.

3. Piktnaudžiavo savo tarnybine padėtimi ir prokuroro statusu, sudarydamas regimybę, kad jam, kaip prokurorui, netaikomi bendrieji teisės aktų reikalavimai. Patikrinimo metu jis pakartotinai akcentavo savo pareigas ir neliečiamumą, nors Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme nustatytas prokuroro imunitetas nėra absoliutus ir nesuteikia teisės nevykdyti teisėtų policijos pareigūnų reikalavimų, kai nėra taikomos procesinės prievartos priemonės.

4. Naudojo prokuroro statusą ir galimos informacijos regimybę kaip spaudimo priemonę policijos pareigūnui, siekdamas paveikti jo veiksmus patikrinimo metu. Nustatyta, kad patikrinimo metu prokuroras kreipėsi į policijos pareigūną <...>, užduodamas klausimus apie jo tėvų gyvenimo aplinkybes, užsimindamas apie galimai daromus teisės pažeidimus, o tai objektyviai galėjo būti suprasta kaip netiesioginis poveikis pareigūnui.

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2023 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. I-192 „Dėl Lietuvos Respublikos prokurorų etikos kodekso patvirtinimo“.

5. Savo elgesiu neatitiko prokurorui keliamų profesinės etikos ir pavyzdingumo reikalavimų, nes sudarė įspūdį, kad prokuroro pareigos gali būti naudojamos asmeniniams interesams ar patogumui. Toks elgesys galimai neatitinka Kodekse įtvirtintų nepiktnaudžiavimo, pagarbos įstatymui, padorumo, pavyzdingumo ir atsakomybės principų ir gali neigiamai paveikti visuomenės pasitikėjimą prokuratūra.

Prie kreipimosi pridėta 2025 m. gruodžio 16 d. vidaus tyrimo išvada <...> (toliau – Išvada), kurioje nurodyta, kad prokuroras <...> galimai pažeidė Kodekso: 8 straipsnio 1 punkte įtvirtintą reikalavimą neleisti savo elgesiu ar veikla susiformuoti nuomonei, kad piktnaudžiauja suteiktais įgaliojimais, tarnybine padėtimi ar turi korupcinių interesų; to paties straipsnio 2 punkte nustatytą reikalavimą nesinaudoti tarnybine padėtimi, siekiant paveikti kitų asmenų sprendimus, kai jie gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą; 12 straipsnio 1 punkte nustatytą atsakomybės principą, pagal kurį prokuroras privalo vengti tarnybos ir ne tarnybos metu žodžiais ar savo elgesiu paniekti ar pažeminti prokuroro, kaip valstybės pareigūno, ir prokuratūros, kaip valstybės institucijos, vardą; 13 straipsnio 5 punkte nustatytą pavyzdingumo principą, pagal kurį prokuroras privalo savo pavyzdžiu formuoti nepriekaištingą prokuroro reputaciją; 14 straipsnio 1 punkte įtvirtintą profesionalumo principą, reiškiantį, kad prokuroras privalo nepažeisti Konstitucijos, tarptautinių sutarčių, įstatymų ir kitų teisės aktų, pripažinti įstatymo viršenybę, ir kitus teisės aktus.

Kreipimesi prašoma Komisijos ištirti, ar Išvadoje nurodyti veiksmai nepažeidžia Kodekso ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Komisijos posėdyje vertinant aplinkybes, ar prokuroro <...> veiksmai nepažeidė Kodekso reikalavimų, buvo susipažinta su vidaus tyrimo medžiaga, administracinio nusižengimo bylos medžiaga, tyrimo metu gautais duomenimis apie prokuroro <...> tarnybą, jo charakteristika. Nustatyta, kad:

1. Vidaus tyrimo medžiagoje esančiame <...> vyriausiojo prokuroro pavaduotojo 2025 m. lapkričio 19 d. tarnybiniame pranešime <...> nurodoma (citata): „2025-11-19 <...> prokuratūroje gautas <...> apskrities vyriausiojo policijos komisariato pranešimas apie situaciją tikrinant transporto priemonę, kurios vairuotojas <...> prisistatė kaip <...> prokuroras ir naudojo prokuroro neliečiamumą tikrinti (apžiūrėti) jo transporto priemonę.

Policija pranešė, kad <...> apskrities vyriausiojo policijos komisariato <...> rajono policijos komisariato pareigūnai <...>, vykdydami prevencinę priemonę RUVS Nr. RUVS266850 „Kaimo vietovių gyventojų saugumo plano vykdymas“, 2025-11-18 apie 23 val. <...> sustabdė automobilį <...>. Vairuotojo buvo paprašyta pasitikrinti blaivumą, nes buvo paaiškinta, kad vykdoma prevencinė priemonė. Nustatyta, kad automobilį vairavo <...prokuroras...> <...> priekyje keleivio sėdynėje važiavo <...>. Tikrinant vairuotojo blaivumą keleivis paaiškino, kad vyksta iš medžioklės. Pareigūnas <...> pro automobilio langą apžiūrėjo automobilio saloną ir pastebėjo jame už vairuotojo ant galinės sėdinės sudėtus ginklo dėklus, iš kurių vienas buvo pridengtas striuke ir matėsi, kad dėklas dalinai yra atitrauktas ir matosi ginklo buožė. Paprašius vairuotojo išlipti iš automobilio ir atidaryti bagažinę bei parodyti medžioklėje naudotus ginklus, kas yra vežama bagažinėje, vairuotojas tai padaryti atsisakė ir nurodė, kad jį saugo prokuroro imunitetas. Paprašius <...prokuroras...> parodė Lietuvos Respublikos prokuratūros pažymėjimą. <...Prokurorui...> atsisakius vykdyti policijos pareigūno reikalavimus buvo išsikviestas <...> policijos ekipažas <...> į pagalbą, informuota <...> AVPK OVS budėtojas. Tikrinimo metu <...prokuroras...> paklausė pareigūno <...> „kaip tėvuko bulvės, kaip sekėsi bulviakasis, nurodė pasižiūrėti pas tėvus naminė“. Pareigūnas <...> <...prokurorui...> pasiūlė turimą informaciją pranešti atitinkamoms įstaigoms, nes jis negalės informacijos patikrinti, bet apie jo perduotą informaciją informuos savo tiesioginį viršininką. <...Prokuroras...> nevykdė teisėtų policijos pareigūno reikalavimų, tyčia vilkino tikrinimą prisidengdamas prokuroro imunitetu, trukdė vykdyti policijos pareigūnų funkcijas. Visas įvykis truko apie pusantros valandos dėl pačio <...prokuroro...> galimai neteisėtų veiksmų.“

2. Prie tarnybinio pranešimo pridėtas <...> VPK 2025 m. lapkričio 19 d. tarnybinis

pranešimas su priedais, kuriame nurodyta, kad prokuroro <...> atžvilgiu pradėta administracinė teisena <...> pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 506 straipsnį (Statutinių valstybės tarnautojų, karo policijos, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos ar žvalgybos pareigūnų teisėtų nurodymų ar reikalavimų nevykdymas). Kartu pateiktame <...> PK Reagavimo skyriaus tyrėjo <...> 2025 m. lapkričio 19 d. tarnybiniame pranešime papildomai pažymėta, kad praėjus ne mažiau kaip valandai nuo sustabdymo <...prokuroras...> nurodė, kad parodys, kas yra automobilio bagažinėje, kaip yra transportuojamas ginklas, pateiks ginklo leidimą. Taip pat <...prokuroras...> nurodė, kad detaliau automobilio neeis apžiūrėti. Pažymėta, kad „<...prokurorui...> atidarius automobilio bagažinę ir dalinai atidengus baltos spalvos medžiagą, automobilio bagažinėje buvo stebimas negyvas šernas. <...prokuroras...> atitraukė pilnai ginklo dėklą ir parodė, kad minėtas ginklas yra transportuojamas ne užtaisytas, pateikė ginklo pažymėjimą“.

3. <...> PK 2026 m. sausio 19 d. <...prokurorui...> surašytas administracinio nusižengimo protokolas su administraciniu nurodymu pagal ANK 506 straipsnio 4 dalį, pasiūlant sumokėti pusę minimalios baudos (45 Eur). <...Prokuroras...> su administraciniu nurodymu nesutiko ir pageidavo, kad administracinio nusižengimo byla būtų nagrinėjama žodinio proceso tvarka.

4. <...> AVPK Administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo skyriaus vyriausiosios tyrėjos 2026 m. vasario 20 d. nutarimu administracinio nusižengimo procedūra dėl <...prokuroro...> veiksmų vadovaujantis ANK 565¹ straipsniu nutraukta, nustačius, kad padaryta veika neturi administracinio nusižengimo požymių. Nutarime nurodyta, kad bylos nagrinėjimo metu <...prokuroras...>, aiškindamas įvykio aplinkybes, nurodė, kad iš policijos pareigūno nebuvo aiškaus reikalavimo būtent parodyti ginklą, parodyti leidimą ginklui. Kai paprašė tiesiogiai parodyti ginklo dokumentą, jis parodė, kai buvo paprašytas parodyti ginklą, – parodė. <...Prokuroras...> pažymėjo, kad jį sustabdęs policijos pareigūnas nuo pat pradžių reikalavo atidaryti jam nuosavybes teise priklausančio automobilio bagažinę, jis nesutiko, kad būtų apžiūrima jo transporto priemonė (bagazinės vidus), nes pagal Prokuratūros įstatymo 12 straipsnio 4 punktą apžiūrą prokurorui priklausančiame automobilyje galima daryti tik su jo sutikimu. Nurodė, kad pareigūnui viską būtų pateikęs, tik be automobilio bagažinės apžiūros. Paklaustas, kodėl pareigūnams vėliau viską parodė ir pateikė, jis pasakė, kad, kai jau buvo konkrečiai jo paprašyta parodyti ginklo dokumentus ir parodyti ginklą, jis taip ir padarė. Nagrinėjant administracinio nusižengimo bylą ir priimant sprendimą administracinėje byloje buvo įvertinti administracinėje byloje surinkti įrodymai. Nutarime pažymėta, kad Prokuratūros įstatymo 12 straipsnio (Prokuroro neliečiamumas) 4 dalyje nustatyta, kad: „Įeiti į prokuroro gyvenamąsias, tarnybines ir kitas patalpas, daryti jose arba prokuroro asmeniniame ar tarnybiniame automobilyje arba kitoje asmeninėje transporto priemonėje apžiūrą, kratą ar poėmį, taip pat atlikti prokuroro asmens apžiūrą ar kratą, jam priklausančių daiktų ir dokumentų apžiūrą ar poėmį galima tik prokuroro sutikimu arba jei generalinis prokuroras pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl prokuroro padarytos nusikalstamos veikos. Ši nuostata netaikoma, kai prokuroras yra užklyptas darantis nusikalstamą veiką ar tuoj po jos.“ Nustatyta, kad <...prokuroras...> nesutiko vykdyti policijos pareigūno reikalavimo dėl jo automobilio vidaus (automobilio bagažinės) apžiūros, administracinėje byloje nėra duomenų, kad generalinis prokuroras <...> atžvilgiu būtų pradėjęs ikiteisminį tyrimą dėl padarytos nusikalstamos veikos, todėl atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vadovaujantis ANK 565¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu, nutarta administracinę teisną dėl <...prokuroro...> veiksmų nutraukti.

5. Komisijos posėdžio metu prokuroras <...> naudojosi savo teise teikti paaiškinimus, atsakyti į Komisijos narių klausimus ir nurodė, kad, jo nuomone, jis teisėtai naudojosi Prokuratūros įstatyme numatytu prokuroro neliečiamumu. Teigė, kad po prokuroro statusu nuo nieko nesislepia. Pareigūnams pasakius, jog jie apžiūrės visą automobilį, jis nurodė, kad pareigūnai neturi teisės be jo sutikimo apžiūrėti automobilio. Įvyko konfliktinė situacija, kurios jis nesuvaldė, tokiu savo elgesiu nesididžiuoja. Pažymėjo, kad toks elgesys nedaro garbės jam, kaip prokurorui. Jo manymu,

Prokuratūros įstatymo 12 straipsnis neturėtų būti aiškinamas plačiau. Jo nuomone, jis turėjo būti paleistas iškart, kai parodė pažymėjimą, nes jis jokio pažeidimo nebuvo padaręs.

6. <...vyriausiasis prokuroras...> jį vertina teigiamai, prokuroras ne kartą skatintas, tarnybinių nuobaudų skirta nebuvo.

7. Prokuratūros įstatymo 39¹ straipsnis nustato, kad prokurorai tarnybos ir ne tarnybos metu turi laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų ir Kodekso. Kodeksas nustato pagrindinius prokurorų veiklos ir elgesio principus, kurių jie turi laikytis ne tik vykdydami teisės aktuose nustatytas funkcijas, bet ir laisvu nuo tiesioginių funkcijų vykdymo metu. Prokurorai įsipareigoja laikytis Kodekso reikalavimų ir savo noru priima reikalavimų, susijusių su jų socialiniu statusu, ypatumus.

8. Prokuratūros įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad įeiti į prokuroro gyvenamąsias, tarnybines ir kitas patalpas, daryti jose arba prokuroro asmeniniame ar tarnybiniame automobilyje arba kitoje asmeninėje transporto priemonėje apžiūrą, kratą ar poėmį, taip pat atlikti prokuroro asmens apžiūrą ar kratą, jam priklausančių daiktų ir dokumentų apžiūrą ar poėmį galima tik prokuroro sutikimu arba jei generalinis prokuroras pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl prokuroro padarytos nusikalstamos veikos. Ši nuostata netaikoma, kai prokuroras yra užkluptas darantis nusikalstamą veiką ar tuoj po jos.

9. Komisija, apsvarsčiusi nurodytas aplinkybes, konstatuoja, kad prokuroras <...> nepadarė įstatymo pažeidimo, tarnybinio nusižengimo, prokuroro vardą žeminančio poelgio ar kito Kodekso pažeidimo.

10. Komisijos vertinimu, prokuroro veiksmai, kai jis nesutiko, kad būtų atliekama jo automobilio apžiūra, nurodydamas, kad jis yra prokuroras ir jam taikomas imunitetas, įtvirtintas Prokuratūros įstatyme, nagrinėjamu atveju laikytini proporcingais ir atitinkančiais nustatytą teisinį reguliavimą. Komisija nagrinėjamu atveju vertino aplinkybes, kad prokuroras atsisakė vykdyti pareigūno nurodymus tik tuomet, kai buvo prašoma atlikti į Prokuratūros įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje numatytų veiksmų sąrašą (prokuroro asmeniniame ar tarnybiniame automobilyje arba kitoje asmeninėje transporto priemonėje apžiūrą galima atlikti tik prokuroro sutikimu) patenkančius veiksmus, t. y. veiksmus, kuriems taikomas prokuroro neliečiamumas. Be to, kaip užfiksuota nutarime nutraukti administracinio nusižengimo teiseną, policijos pareigūnai iš pradžių nesuformulavo aiškaus reikalavimo parodyti ginklą ir leidimą laikyti ginklą, o patikslinus reikalavimą, – prokuroras prašomus veiksmus atliko. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo konstatuoti, kad prokuroras pažeidė Kodekso ar kitų teisės aktų nuostatas.

11. Komisijos nuomone, prokuroro policijos pareigūno atžvilgiu išsakytas teiginys nedera su Kodekso nuostatomis, tačiau atsižvelgus į tai, kad prokuroras <...> Komisijos posėdžio metu pripažino savo netinkamą elgesį ir dėl jo gailėjosi, yra charakterizuojamas tik teigiamai, jam nebuvo skirta tarnybinių nuobaudų, nebuvo svarstytas Komisijoje, tokio pobūdžio elgesys yra vienkartinis, nuspręsta nekonstatuoti Kodekso pažeidimo. Komisija nusprendė atkreipti prokuroro <...> dėmesį, kad prokuroras privalo: vengti konfliktinių situacijų; bendraudamas su kitais asmenimis, net ir esant konfliktinei situacijai, visais atvejais užtikrinti prokurorų etikos principų laikymąsi, veikti dalykiškai ir profesionaliai, nemenkindamas kitų asmenų ir savo profesijos; elgtis korektiškai ir mandagiai, nevartoti žodžių ar formuluočių, dėl kurių gali kilti tam tikrų interpretacijų ar dviprasmybių.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 41 straipsnio 3 dalimi, Prokurorų etikos komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2012 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. I-16 „Dėl Prokurorų etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“, 43.1 papunkčiu,

Komisija k o n s t a t u o j a:

1. Prokuroras <...> nepadarė įstatymo pažeidimo, tarnybinio nusižengimo, prokuroro vardą žeminančio poelgio ar Kodekse nustatyto kito pažeidimo.

2. Atkreipia prokuroro <...> dėmesį, kad prokuroras privalo: vengti konfliktinių situacijų; bendraudamas su kitais asmenimis, net ir esant konfliktinei situacijai, visais atvejais užtikrinti prokurorų etikos principų laikymąsi, veikti dalykiškai ir profesionaliai, nemenkindamas kitų asmenų ir savo profesijos; elgtis korektiškai ir mandagiai, nevartoti žodžių ar formuluočių, dėl kurių gali kilti tam tikrų interpretacijų ar dviprasmybių.

Komisijos narys, atliekantis
Komisijos pirmininko funkcijas

Liutauras Rudzevičius